

MEMORII

Mircea Druc*

DIN ISTORIA ALEGERILOR PREZIDENȚIALE DIN ROMÂNIA ANULUI 1992. VREM REÎNTREGIREA PATRIEI!

Sindromul amputării

La 28 noiembrie 1991, am plecat la București. Eram pe atunci deputat la Chișinău, din partea Frontului Popular. Intenționam să iau cuvântul în cadrul ședinței festive, consacrată aniversării a 73 de ani de la Marea Unire. Am ajuns în capitala tuturor românilor unde am declarat răspicat: „**Vrem Reîntregirea Patriei!**” Credeam sincer că o altă ieșire din impas nu există. Doream să le amintesc colegilor parlamentari că avem un obiectiv strategic comun: **Reunirea**. Conducerea Camerei și a Senatului nu-mi permitea să urc la tribună. Dar s-au implicat îndârjit doi parlamentari – poetul Ion Alexandru și scriitorul Claudiu Iordache - și am reușit, astfel, să-mi rostesc alocuțiunea în sala Parlamentului din Dealul Mitropoliei. Scriitorul Romulus Rusan a văzut și apreciat întâmplarea astfel:

„Ședințele aniversare din Parlament sunt puse la grea încercare când din noianul vocilor idilice se ridică una care încearcă să iasă din festivism și să abordeze o problemă reală. Meseria de patriot devine brusc incomodă când trebuie să părăsești tonul de litanie gen „Cântarea României”, și să devii concret, să iei hotărâri ce ar putea supăra pe alți inamici decât pe aceia de care te temi tu. Așa s-a întâmplat ieri, la sărbătoarea Unirii, când dl. Mircea Druc a luat în sfârșit cuvântul, după ce, de trei săptămâni, delegațiile Frontului Popular din Moldova au bătut pe la ușile cancelariilor noastre, cerând fără succes să se ia poziție în privința cetățeniei românilor de dincolo de Prut și în cea a viitorului teritoriilor pierdute prin Pactul Ribbentrop-Molotov. Duminică va avea loc în Ucraina un referendum pentru proclamarea independenței și din acest moment orice precizare de poziție va fi tardivă. Cei de peste Prut vin astăzi la București și cer ajutor așa cum făceau transilvănenii înaintea mării Uniri.

Dl Druc a făcut, în cuvântul său, o fină analiză a psihologiei noastre din acest

* **Mircea Druc** (n. 25 iulie 1941, satul Pociumbăuți, comuna Zăicani, județul Bălți, România), om politic, fost Președinte al Consiliului de Miniștri al RSSM între 25 mai 1990 și 28 mai 1991.
<https://doi.org/10.58187/rim.131-132.10>

moment. Neliniștea care ne macină în viața de toate zilele, intoleranța și nesiguranța în care ne complăcem sunt urmări ale unei frustrări calificate de domnia sa drept „sindrom al amputării”. Corpul, care și-a pierdut o parte a sa, simte durerile acelei părți mult timp după ce n-o mai are. Iar noi, o parte din noi, ne lăsăm copleșiți – în tot acest timp, când se pune în joc destinul unor ținuturi ce ar putea fi socotite, altfel, abandonate – de un somn mioritic care le permite celor mai duri să-și facă de cap.

Cinste celor care au permis dlui Druc, acest om politic român, să ajungă la tribuna Parlamentului României. Cinste și celor care l-au aplaudat, uneori cu dragoste, alteori cu precauție. Dar în același timp nu pot să nu mă întristez că nici o rezoluție nu a fost luată într-o ocazie atât de propice. Am spus-o: meseria de patriot e grea, când trebuie să fii curajos. Cât de mult au fost deranjate lașitățile și inerțiile „mioritice” s-a putut vedea din transmisiunea în direct a Radioului, care alternând Parlamentul cu Palatul Victoria, întrerupea cu ostentație propunerile dlui Druc, preferând să se mute asupra ceremonialurilor dlui Mitsotakis.

Păcat că nu știm sărbători așa cum trebuie istoria. Păcat că nu lăsăm istoria să meargă înainte. Poate că această lipsă de curaj ține tot de sindromul amputării. Mă gândesc la frica pe care ne încredințăm că am extirpat-o din noi, dar care ne chinuie încă din când în când, fără să ne placă s-o recunoaștem”. (Romulus Rusan. Festivismul puterii ne îndepărtează de realitate. „Cotidianul”, 29 noiembrie 1991). Redau acum extrase din acea alocuțiune pentru ca tânăra generație să aibă idee cum gândea, în 1991, un unionist basarabean/nord-bucovinean/moldovean: „Comemorăm, oarecum liberi, ziua de 1 Decembrie! Dar... nu cred că de dragul retrospectivei. Comemorăm pentru a transforma trecutul în prezent. Și prezentul în viitor. Trecutul nostru, și tragic, și glorios, nu e decât o cale istorică spre ziua de astăzi. Iar prezentul nu este altceva decât un scurt popas în drumul nostru spre un viitor necunoscut. Nu cred că românii fără țară, „purtând blesteme în cerul gurii drept moștenire din părinți”, ar putea fi fericiți, tot așteptând să vadă Bucureștiul. Mie, bunăoară, Imperiul mi-a permis să trec Prutul abia acum câteva luni, la cei 49 de ani împliniți. Nu cred că am putea admite la infinit, ca o parte a națiunii române să constate cu amărăciune, așa, cum o făcea transilvăneanul Octavian Goga, poetul tuturor românilor înstrăinați, înainte de Marea Unire din 1918, zicând: „Și printre voi îmi duc povara/Stropit de răs și de noroi,/Căci vai de cine-și pierde țara/Ca să și-o ceară de la voi ...”. Nu cred că vorbele mele v-ar face să bănuieți că aveți în față un „populist” melodramatic și puțin cam exaltat. Nu, nicidecum! Cu toate că vă întreb retoric: „De ce Mircea Druc, feciorul lui Gheorghe și Ileana, țărani români dintr-un județ din nordul Basarabiei, fiind ales deputat, de către alegători români, într-o circumscripție pe pământ românesc, nu poate lua cuvântul în Parlamentul României, decât așa, ocazional? Ca acum, la o aniversare, într-o ședință festivă.

E timpul să se deprindă o lume toată cu ideea că în curând se vor prezenta în Parlamentul Tarii toți deputații, din toate teritoriile strămoșești aflate deocamdată sub ocupație străină. Nu cred că cineva, fie de la Chișinău, fie de la București sau din altă parte ar reuși să mă convingă că n-ar fi fost cazul să vorbesc aici, acum

și anume așa. În acest cadru, unicul reproș, pe care îl admit la adresa mea, este: **anticiparea**. Da, recunosc: eu cuget și acționez ca și cum **Reunirea** s-ar fi produs deja. Și mă gândesc la ceea ce avem de făcut mai departe, într-o țară reasezată.

Cred, însă, că adevărul și libertatea, fără de care ar fi imposibil să ieșim din criză, nu ne pot fi servite pe tavă de cineva din afară. Nici obținute sub formă de credite nu pot fi. Căci nu există o bancă mondială ce ar da cu împrumut libertate și adevăr celor captivi. Celor rătăciți sau induși în eroare. Adevărul se cere trăit. Iar libertatea cucerită prin luptă. Și menținută - cu prețul unei vigilențe eterne. Românii au cedat destul! Explicațiile, justificările nu au acum niciun rost. Nu merită o prea mare atenție nici insinuările unor străini, care caută să ne țină în captivitate, la propriu și la figurat. Nici frica patologică din oasele noastre nu o putem scoate rapid. Străinii și românii timorați vehiculează: „Occidentul preferă acest status quo”. „Moscovia n-o să ne dea gaze și petrol”. „La Kiev nici nu vor să audă. Mai e și Budapesta, unde se inventează mereu niște simetrii”. Iar la Chișinău - tactica pașilor mărunți: unul înainte, doi înapoi. Și, vorba Leonidei Lari, unii se complac „domnitori peste trei județe și o stână”. La București, elitele mai stau la cumpene: ce câștigă cu ideea națională fiecare partid sau lider politic în parte? Toate acestea sunt niște premize false. Ușor de combătut cu argumente de ordin istoric, economic și geopolitic. Cu silogisme, statistici și fapte. Și le vom combate mereu. Ori de câte ori vom avea ocazia.

Acum vă amintesc doar că avem un singur obiectiv strategic - **Reunirea!** Noi, românii de pretutindeni, având credința în Dumnezeu, spunem: „**Vrem Reîntregirea Patriei!**”. Acest deziderat este un liant vital care ne lipsește. Pornim pe calea **Reîntregirii** și astfel vom face să dispară o bună parte din actualele animozități, care ne macină pe noi, românii. Vom crea premisele concilierii naționale. Vom mai tempera egocentrismul fiecăruia dintre noi, politicianismul nociv, regionalismul provinciilor istorice și patriotismul de fotbal sau de cartier. „**Reunirea!**” - căci altfel, între Ucraina și România va apărea o nouă Irlanda de Nord. Un nou Liban. Un nou Cipru. Nu putem admite fragmentarea teritoriilor strămoșești, răpite odinioară. Vor avea de pierdut nu numai românii. Nu numai Europa de Est. Ci și occidentalii, atât de nereceptivi la problemele României nedreptățite.

Mișcarea de Renaștere Națională a românilor din teritoriile anexate în 40/44 de Imperiul sovietic roagă Parlamentul și Guvernul să dea curs unui apel lansat de numeroase ONG-uri basarabene. Apel susținut și de către toți deputații Frontului Popular din parlamentul de la Chișinău. Cerem să fie adoptată de urgență o lege vizând reconfirmarea cetățeniei tuturor românilor înstrăinați, oriunde s-ar afla în prezent. Cerem de asemenea ca Parlamentul României să ia poziție față de referendumul din Ucraina. Să recunoască acest stat independent în devenire numai după soluționarea problemelor legate de consecințele pactului Molotov-Ribbentrop.

Îmi dau prea bine seama că chiar în clipa aceasta, cineva dintre compatrioții noștri, cei care ne aud la radio, sau chiar din această sală, îmi reproșează: „Suntem un popor dezamăgit! Ne-am epuizat. Nu mai putem lupta. Am sacrificat destul!” Nu! Nu este adevărat! Niciodată, dar niciodată, timpul nu a fost mai favorabil pen-

tru România ca în prezent... Numai reuniți vom reuși. Pentru început, o altă ieșire din impas nu există. Și nimeni nu ne poate garanta că vom supraviețui în cea de a treia conflagrație mondială. De data aceasta o conflagrație economică și ecologică, care ne va cuprinde în curând. **Reunirea!** – căci altă soluție nu există. Medicii și psihologii cunosc anumite cazuri când oameni schilodiți se plâng, după mulți ani, că-i doare cumplit mâna sau piciorul amputat. Psihoterapia decurge anevoios și suferința nu se mai termină. Exact așa se va întâmpla și cu Națiunea Română dacă va abandona **idealul Unirii**. „**Sindromul amputării**” nu va dispărea niciodată...

În încheiere, mă adresez către Domniile Voastre de la tribuna parlamentului Țării mele România cu rugămintea: Să răbdăm măcar șase luni fără acte de violență și exhibiționism!; Să aibă loc alegeri, să respectăm regula, democrația și bunul simț!; Să spunem lumii clar, cu fermitate: **Vrem Reîntregirea!**; Să cugetăm, să acționăm ca și cum **Reunirea** s-ar fi produs deja; Să ne sincronizăm asupra problemelor **României Reîntregite!**; Să nu vorbim despre **Unire!** Să ne unim! Așa să ne ajute Dumnezeu!”

PRIMUL CANDIDAT „DE DINCOLO”

Cadrul legislativ

În 1992, pentru a doua oară, după evenimentele din decembrie 1989, electoratul român a fost chemat să aleagă un nou parlament și un nou președinte al țării. Conform noii Legi privind alegerea președintelui României, fiecare cetățean român putea să-și depună candidatura îndeplinind o condiție obligatorie: să prezinte o listă de cel puțin 100.000 de susținători. Indiferent dacă venea din partea unor partide sau ca independent. Față de 1990, numărul candidaților înscrși oficial pentru alegerile prezidențiale s-a dublat, ajungând la șase. Alegerile pentru Camera Deputaților și Senatul, precum și pentru președintele României s-au desfășurat simultan la 27 septembrie 1992.

Scrutinul prezenta o dublă surpriză: pentru prima oară în procesul electoral românesc era înregistrată o candidatură independentă. Fostul președinte al Consiliului de Miniștri al RSSM venea la alegerile prezidențiale din România cu o platformă unionistă surprinzătoare și un slogan inedit: „**Nu există români „de dincolo” și români „de dincoace”. NOI suntem ai Țării!**” O declarație a candidatului independent - „Dacă voi învinge, considerați că **Reîntregirea** este înfăptuită” - era de un optimism, care începea să contravină flagrant elanului tot mai anemic al **Unionismului**, minat de noua realitate. Întâmplarea avea loc în faza fierbinte a nedeclaratului război ruso-român de la Nistru și în ajunul declanșării unei crize economice generalizate. Relațiile Chișinău – București deveneau tot mai neclare; **idealul Unirii**, după „Podurile de flori” de la Prut și „Podurile de sânge” de la Nistru, părea sortit să rămână doar în cărțile de istorie. Însă, cu participarea în scrutinul electoral a unor „candidați de dincolo” (Leonida Lari la parlamentare și Mircea Druc la prezidențiale), **Reunirea** a mai captat, pentru un scurt timp, atenția opiniei publice interne și externe.

Contestații

La Biroul Electoral Central au fost depuse trei contestații vizând doi candidați la președinție: Ion Iliescu și Mircea Druc. În cazul președintelui în exercițiu, un contestatar cerea clarificarea afirmației din „România Liberă”, conform căreia Ion Iliescu ar fi dispus folosirea armelor contra manifestațiilor din 25 septembrie 1991. Un alt contestatar acuza semnarea tratatului cu fosta Uniune Sovietică. În cazul lui Mircea Druc „reclamantul”, un ziarist la „Universul Bucureștilor”, pretindea că „împricinatul” n-ar avea cetățenie română ci moldovenească.

În seara zilei când autointitulatul jurnalist a decis să mă elimine din cursă, am participat la „Studioul electoral” al Televiziunii române la orele 22.30. Întrebat de reporter ce opinie am despre contestație, am comentat în felul următor: „Acum câteva zile, la o emisiune TV, am declarat: mi-am restabilit cetățenia română obținută la naștere; astfel am devenit nespus de bogat fiindcă nu mai sunt „un om fără țară”, vorba poetului transilvănean. Dar iată că s-a găsit un invidios, care dorește să mă lipsească de această avuție, recuperată după o jumătate de secol. Vorbind serios, problema nu e Druc, ci participarea noastră la alegeri. În fond, avem pe rol o tentativă de a nega, din start, ideea și dreptul românilor din teritoriile naționale înstrăinate. O încercare perfidă de a exclude basarabienii și nord-bucovinenii din viața politică a Țării. Dar, diversiunea antiunionistă, indiferent de cine și de unde ar fi inspirată, nu va avea succes”.

La dosarul meu fusese atașată și o declarație din partea mai multor deputați și senatori, depusă la Curtea Constituțională de către Ioan Alexandru. Parlamentarii români argumentau corectitudinea înregistrării de către Biroul Electoral Central a candidaturii lui Mircea Druc. Curtea Constituțională, păstorită de profesorul/academicianul Vasile Gionea, cu majoritate de voturi, în numele legii, a respins contestația. Simbolic, o decizie contrară ar fi fost percepută de către toți românii unioniști drept o nouă cedare/trădare a Basarabiei, similară cu cea din iunie 1940. Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 3 septembrie 1992 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 234 din 23 septembrie 1992.

Au existat numeroase contestații și de alt gen, care m-au ofticat din cale afară. Mă refer la atacurile din mass-media de la Moscova și Kiev, Chișinău și București. În noua ipostază, îmi erau de ajutor licența în psihologie, activitatea de psihoterapeut, imunitatea sau experiența de disident și militant al **Mișcării de Eliberare Națională în clandestinitate (1959-1991)**. Totuși, în unele cazuri, nu reușeam să rămân „nemuritor și rece”. Mai ales, când din partea unor publicații, de la care așteptam mesaje de încurajare și solidaritate, veneau niște insinuări neghioabe. De exemplu, revista „Națiunea”. Citez din nr. 28 (105), 10-16 iulie 1992:

„Dl. Mircea Druc, președintele Frontului Democrat Creștin din Basarabia, a fost anunțat candidat la Președinția României. Ce poate fi mai frumos în ideea ca un basarabean din Basarabia, ca un român din partea încă neunită cu țara, să fie președinte al României? Propunerea, venită de la Mișcarea Ecologistă, contrastează însă cu democrația creștină, ideologia profesată de dl. Druc. Mă rog, în epoca noastră, înain-

te de a dispărea, ideologiile se interferează... În mod interesant și subiectiv am dori foarte mult ca un român (ca dl. Druc) să ajungă președinte al Rusiei, ale cărei realități le cunoaște foarte bine pentru că sunt identice cu cele din Basarabia bolșevizată... Doamne, cât ne-am bucura ca dl. Druc să ajungă președinte al Rusiei! Este mai greu să ni-l imaginăm pe dl. Druc, însă, ca președinte al României. Dl. Druc este tot atât de străin – român fiind – de realitățile românești, ca și dl. Rațiu, român de viță veche, îmbogățit prin negustorie în țara de negustori a bătrânului Albion. Dar dl. Druc are un avantaj: ne-a arătat ce-a fost în stare cât a fost premier în Republica Moldova. Dar are și un dezavantaj: dacă pe dl. Rațiu perfidul Albion și experiența din țară l-au făcut să nu mai candideze (Cheia fericirii sale s-a rupt), pe dl. Druc, se pare, Moscova îl ține scai de candidatura la președinția României. Așa este, dle Druc?”

Semnături

Cu certitudine, cei prezenți la Biroul Electoral Central, în seara când îmi depuneam candidatura, nu intuiau ce se petrecea în sufletul meu. Aveam deja informații că faza fierbinte a războiului ruso-român de la Nistru s-a stopat. La 21 iulie 1992, la Moscova fusese semnat de către Snegur și Elțin, asistați de Smirnov, un dubios „Acord de pacificare”. Secesionista Pridnestrovie obținuse tot ce-a dorit, inclusiv dreptul la autodeterminare, în ipoteza unirii Republicii Moldova cu România. Una dintre condițiile „armistițiului rușinii” a fost desemnarea lui Andrei Sangheli ca prim-ministru și destituirea miniștrilor Ion Costăș și Anatol Plugaru. Chișinăul n-a cerut în schimb măcar eliberarea prizonierilor de război, printre aceștia și Ilie Ilașcu, președintele secției Tiraspol al Frontului Popular Creștin Democrat. Eram președintele Frontului, dar nu vedeam nici o posibilitate reală de ai ajuta cumva. România fusese complet eliminată de la negocierile instituite de Mecanismul Cva-dripartit. Neoliberalii de la Kremlinul „amicului” meu Boris Elțin ne-au plasat o bombă cu ceas - trupele ruse staționează în Republica Moldova și în prezent.

Unica mea consolare: la București, după o jumătate de secol, se consfințează dreptul românilor din Basarabia, Nordul Bucovinei și ținutul Herța de a participa la viața politică a Patriei. Era prima și unica reparație morală efectivă pentru românii sortiți să vegezeze în teritoriile naționale înstrăinate. Pentru NOI, uniuniștii de la Chișinău și Cernăuți, implicarea în alegeri însemna distrugerea unui sentiment de românofobie, inoculat timp de decenii de către „eliberatorii” sovietici și perpetuat de rușii și ucrainenii democrați și neoliberali. Doream ca alegerile din 1992 să fie fixate de cronicari ca un preludiv al **Reîntregirii Patriei**. În schimb, a doua zi, 28 august 1992, președintele de la Chișinău se întâlnea la Huși cu președintele de la București. Acolo, Mirea Snegur avea să declare morocănos: „Înscrierea candidaturii lui Druc la funcția de președinte reprezintă o chestiune ce privește doar România; conducerea Republicii Moldova are alte probleme, mai importante, de care trebuie să se ocupe”. Ceea mai actuală era, desigur, ocazia de a ura succes lui Ion Iliescu în cursa electorală.

Întrebat de ziaristi, imediat după înregistrarea candidaturii, cu ce sentimente

pornesc în cursa electorală, am spus: „Candidatura mea, ca independent, a devenit o realitate în primul rând datorită entuziasmului și dăruirii; aproape 1000 de basarabeni și nord-bucovineni, răspândiți în toată România, au lucrat zi și noapte, fără răgaz. Unii au venit direct din tranșeele de la Nistru în acalmia dintre două lupte cu mercenarii ruso-ucraineni. Adeseori, flămânzi și însetați, adunând cu atâta chin cele 105 022 de semnături, au îndurat insulte și agresivități, din partea unor conaționali, care au avut norocul de a se naște dincoace de Prut. Sunt sigur că vom învinge. Nu mă refer la victoria mea, ci la victoria noastră, a tuturor celor care au într-adevăr sentimente oneste și care sunt români adevărați”.

Venise la Biroul Electoral Central un grup numeros de oameni, purtând drapelul tricolor cu gaură, ca să mă susțină moral. Le-am mulțumit și mi-am exprimat speranța că vom reuși în toate doar fiind strâns uniți și consecvenți până la capăt. Ziarul „Cotidianul” menționa a doua zi: „Printre numeroșii participanți la acțiunea de înregistrare a candidaturii lui Mircea Druc s-au aflat și membri din conducerea Alianței Civice – Ana Blandiana, însoțită de Romulus Rusan și Nicolae Prelipceanu. Solicitată de ziariști să comenteze evenimentul, dna Blandiana a declarat: „Mă bucur foarte mult, poate mai mult pentru români, decât pentru dl Mircea Druc, că s-au strâns cele 100.000 de semnături obligatorii. Mi s-a părut o imensă rușine că au existat cetățeni români care să-i jignească, să-i agreseze pe basarabeni care strângeau semnături. Cred că este foarte bine că există un candidat la Președinție din Basarabia. Acest lucru reprezintă un simbol ce poate fi considerat un pas spre reîntregirea țării”. Ziarul „Graiul Maramureșului” din 3 septembrie 1992 puncta: „Domnul Mircea Druc este singurul dintre candidații la președinție care a reușit, ca independent, să adune cele o sută de mii de semnături necesare. Basarabeanul cu cetățenie română sporește emoțiile electoratului în cursa prezidențială”.

Mass-media a reținut și ceea ce am declarat după depunerea semnăturilor: „Pentru NOI, 27-31 august 1989 a însemnat o primă și mare victorie. Iar 27 august 1991, n-a fost decât o inducere în eroare, o iluzie, deoarece n-am crezut că independența, proclamată în ziua aceea, înseamnă și independența față de Patria-mamă România. Astăzi, 27 august 1992, NOI marcăm o tristă aniversare și totodată un început. Suntem pe calea cea bună. Regret, însă, că predicția mea nu s-a adevărit: la 1 decembrie 1991, când un grup numeros de parlamentari de la Chișinău și București au constituit **Consiliul Național al Reîntregirii**, spuneam că cele două state românești se vor uni în iulie-august anul acesta. Au fost ratate câteva oportunități de a ne reapropia și reîntregi. Dar, nu e un pericol de moarte pentru **idealul Reunirii**. În ultimul timp, înregistrăm doar o stagnare a unui proces istoric ireversibil”.

Campania electorală

În cadrul scrutinului, candidații au avut la dispoziție trei săptămâni, între 31 august și 24 septembrie 1992. La start, mi-am dat seama că nimerisem într-o situație

fără ieșire. Candidații la președinție, în afară de mine, aveau în teren oamenii și logistica unor structuri ale formațiunilor politice de care aparțineau. Echipele de experți/consultanți le sugerau în ce localitate ar putea aduna mai multă lume la întrunirile electorale. Eu, însă, acționez după „metoda probe și erori”. De aceea, chiar din prima zi, am călcat cu stângul, după cum a și remarcat „Tineretul liber” din 4 august 1992: „Domnul Mircea Druc a ales Constanța, pentru debutul campaniei sale electorale, din mai multe motive: i s-a spus că aici are cele mai mici șanse, dar a venit, mai în glumă mai în serios, după principiul „dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau”; a existat și o doză de sentimentalism dar și una foarte serioasă – importanța acestui județ. Sâmbătă, însă, la ora 11.00, pe o vreme caniculară, în Sala Sporturilor din localitate, nu s-au adunat nici 100 de oameni. Imaginea acestui prim contact electoral era de-a dreptul dezolantă. Totuși, domnul Druc nu și-a pierdut cumpătul – calm, aproape imperturbabil, a prezentat în fața micului auditoriu motivele deciziei sale de a candida pentru postul de șef al statului. Ba, chiar, cu umor, privind locurile goale din jurul său, domnia sa a mărturisit că se aștepta ca măcar adversarii săi politici, susținătorii altor candidați, să fie prezenți în număr mult mai mare la această întâlnire”.

Pe tot parcursul campaniei electorale și, ulterior, ori de câte ori apărea ocazia, precizăm: participarea mea la alegerile prezidențiale din 1992 n-a fost ambiție personală, ci obligație statutară de lider național ales al Frontului Popular Creștin Democrat. La Congresul al treilea, care s-a ținut în februarie 1992, cei 800 de delegați, întruniți în incinta Operei din Chișinău, au hotărât în unanimitate: „Românii din teritoriile înstrăinate vor participa la alegerile parlamentare și prezidențiale din Țara noastră, România! Indiferent de somațiile venite de la Moscova sau Washington, Kiev sau Budapesta!” Nici de sugestiile „înțelepților” de la Chișinău și București nu au ținut cont liderii și aderenții Frontul Popular Creștin Democrat. Când Congresul a votat Rezoluția, nimeni nu avea o imagine clară cum va decurge participarea basarabenilor la alegerile din România. Toată lumea era entuziasmată: „E vrerea noastră (sic!), suntem români și punctum, avem mandat și, de azi înainte, vom participa la viața politică a Țării!” Personal, am demarat consultări cu formațiunile politice și rugam conducerea acestora să selecteze și să admită pe listele lor câte un candidat din Basarabia. Au răspuns pozitiv doar două partide: PNȚCD și PUNR. Celelalte s-au eschivat.

În februarie 1992, mă gândeam că vom reuși să-l convingem pe Mircea Snegur. Sau, de ce nu, pe Alexandru Moșanu. Să participe la alegerile din România unul dintre cei doi președinți de la Chișinău, al republicii sau al parlamentului. Îmi părea că așa ar da bine; e mai solid pentru percepția electoratului și a observatorilor străini; ar avea mai mare efect dacă agențiile de presă străine ar difuza știrea: „În România, la alegerile prezidențiale din toamna lui 1992, participă și președintele Republicii Moldova”. Rapid însă, mi-am dat seama că nici Snegur, nici Moșanu nu-și doreau să se angajeze într-o atare competiție. Mai ales că nimeni nu le putea garanta a priori victoria. Cu certitudine, ei mai aveau motive și de alt ordin; în plus, la Nistru se declanșase faza fierbinte a războiului ruso-român.

Într-o asemenea conjunctură mi-a revenit sarcina să mă înscriu în cursa electorală ca să salvăm onoarea **Mișcării de Renaștere Națională** a românilor basarabeni. Un rol important în luarea deciziei l-a avut și regretatul Nicolae Lupan, scriitor, jurnalist, luptător antisovietic, fondatorul **Asociației Mondiale Pro Basarabia și Bucovina**. Între timp, o delegație a voluntarilor basarabeni m-a convins definitiv că nu există o altă cale: „Domnule Druc, fiți purtătorul nostru de cuvânt! Vă mandatăm ca să duceți la București mesajul nostru de **Reîntregire a Patriei**. Noi rămânem la Nistru, în tranșee, să murim apărând pământul strămoșesc!”. Și, anume sub acest aspect, consider că s-a mai făcut un pas simbolic spre **Reunire**. Să-mi fi spus atunci cineva (analistii, căpotașii de serviciu) cum puteam soluționa într-un mod mai onorabil problema. Ar fi fost imposibil să convocăm un congres extraordinar la care Mircea Druc, ales recent în calitate de președinte, ar fi debeat o nerozie: „La congresul Frontului Popular Creștin Democrat din februarie curent ne-am cam aprins și am votat pripit o Rezoluție de mare importanță politică. Acum, însă, ne-a mai scăzut fierbințeala; nu mai avem nici curaj, nici forțe ca s-o îndeplinim!”.

Precizez: nu au nici un rost speculațiile că, chipurile, Rezoluția din februarie 92 a fost o diversiune a unor membri din conducerea Frontului, care „doreau să scape de Druc”. Indiscutabil, la Chișinău existau destule persoane, unele controlate de Moscova sau Kiev, care ținteau să ajungă în fruntea **Mișcării de Renaștere Națională**, ca s-o decapiteze din interior. Însă, factorul decisiv al implicării mele în alegerile din România a fost cu totul de alt ordin. La 28 noiembrie 1991, în sala Parlamentului României din Dealul Mitropoliei, am rostit discursul la care m-am referit mai sus. Când am coborât de la tribună, s-a apropiat de mine Radu Ciontea, liderul Partidului Unității Naționale a Românilor (PUNR). Avea ochii în lacrimi. Am discutat apoi cu un grup de parlamentari din Transilvania. M-au întrebat tranșant dacă aș vrea să candidez din partea PUNR-ului la viitoarele alegeri din România.

A fost o mare surpriză pentru mine. Întotdeauna, datorită istoriei comune, am simțit că există o afinitate aparte între basarabeni, bucovineni și transilvăneni. Am continuat contactele cu Radu Ciontea. Eram bucuros și decis să conlucrez cu formațiunea sa. Pe parcurs, însă, conducerea s-a schimbat. Și Ioan Gavra a făcut o declarație pentru presă: „Nu vom mai susține candidatura lui Mircea Druc; el nu reprezintă o forță de coeziune; vom găsi un alt candidat basarabean”. Și, sincer, mi-am zis: ce bine ar fi dacă noua conducere a PUNR ar reuși să-l convingă pe Mircea Snegur să candideze. Însă, până la urmă, „basarabeanul” selectat de Gavra drept candidatul cu o mult mai mare „forță de coeziune” decât Druc, avea să fie Gheorghe Funar, un fruntaș născut în Banat.

După destrămarea Uniunii Sovietice, NOI urmăream un obiectiv politic primordial: să demonstrăm comunității internaționale că frontiera pe Prut, devenise o chestiune fictivă. Pentru „românii de dincolo”, care au sperat și au supraviețuit o jumătate de secol, barierele artificiale nu au mare importanță. Cugetam și acționam atunci, ca și în prezent, pornind de la ideea că România ar fi deja reîntregită. Formulaseam și mă conduceam de următoarele principii de activitate practică în

teren: **sincronizare, interferență, transplant**. Cu părere de rău, abia în ultimii ani, aceste principii sunt aplicate de jos în sus, tot mai frecvent și mai constructiv. Județele și municipiile, orașele și comunele se înfrățesc. Administrațiile locale valorifică oportunitățile și tot ce este mai de preț pe ambele maluri ale Prutului și în întreg spațiul românesc. În 2022, conducerea Statului Român, formațiunile politice și Bucureștiul, vede lucrurile altfel în comparație cu mentalitatea din primele două decenii de după 1989.

Dar primul pas, și poate cel mai important, a fost legea care prevedea reconfirmarea cetățeniei românilor care o pierduseră fără voia lor. Insistam ca cetățenia să fie acordată tuturor originarilor din teritoriile naționale răpite în 40-44. Mă refeream la experiența Germaniei. Bonn-ul stabilise prin lege: orice etnic german, oriunde s-ar afla, avea drepturi de cetățean al Republicii Federale Germania. Solicitam cetățenia română, fără prea multă birocrație și cât mai curând posibil, pentru toți românii, care nu și-au pierdut-o din propria voință. Argumentam: „Basarabeni, nord-bucovenieni și locuitorii din ținutul Herța nu și-au dorit să devină Homo sovieticus și cetățeni ai Imperiului ideocratic bolșevic. Tot mai mulți declară că vor să-și restabilească cetățenia română, obținută la naștere, să fie așa cum au fost bunicii și părinții lor după Marea Unire de la 1918 – cetățeni ai **României Reîntregite**”.

La 10 septembrie 1992, ora 22.05., am participat la „Studioul electoral” al Televiziunii Române. Moderatorul emisiunii m-a întrebat prin ce diferă programul meu în privința **Unirii**? Cu această întrebare se adresa pe rând tuturor candidaților deoarece absolut toți aveau inclus în programele lor un aliniat – „Reîntregirea țării”. Am răspuns: „Participând la această campanie electorală pentru funcția de președinte, candidații doresc să obțină puterea politică. Firește, acest deziderat constituie, în general, sensul luptelor politice și al scrutinului electoral. Mie, însă, nu mi-a fost sete niciodată de putere; mă obligă să fac politică situația actuală din Basarabia, precum și pericolul destrămării Statului Unitar Român și al Națiunii Române, după un model, acum în derulare, într-o „țară vecină și prietenă”. Și fac politică așa cum mă pricep. Și-i rog pe toți românii să-mi ierte „aroganța” sau lipsa de modestie. Să nu se supere colegii mei de competiție, dacă pot să mă exprim așa. Ei vorbesc despre **Unire** pentru a câștiga votri, pe când NOI, inclusiv eu, o și construim, încet și sigur, pas cu pas. E o diferență, mare și principială”.

Cei șase candidați erau caracterizați de către unii jurnaliștii români neoliberali în felul următor: „Trei sunt procomuniști – Druc, Iliescu și Funar, iar ceilalți trei sunt neocomuniști”. De ce, mă rog, Mircea Druc era un procomunist? „Fiindcă nu a declarat niciodată că este anticomunist”. Îmi părea atât de naivă sau răuvoitoare această abordare, încât nici nu mă mai osteneam să vin cu justificări. Adică, degeaba le spuneam că exclud orice cult în afară de cultul lui Cristos și al Națiunii, tot procomunist rămâneam. Încă un mic detaliu: eu pronunțam Cristos și sunt, unii mă corectau: Hristos (ca în rusește) și sânt (pe moldovenește). La Chișinău, diverși comentatori mă considerau un partizan al terapiei de șoc, atât în economie, cât și în problema integrării celor două state românești. Întâlnindu-mă cu alegătorii la Iași,

le-am explicat: nu sunt pentru o Unire declarată, ci una construită. Nu e cazul să așteptăm până când Moscova și Kievul ne vor spune printre dinți: „Români, dacă tot aveți voi un imn atât de mobilizator, deșteptați-vă, nu mai dormiți, uniți-vă!” Și nu e necesar să vină domnia Iliescu și Snegur până la Prut, călare pe cai albi, să schimbe niște fanioane, decretând: „Gata, uai, Unirea s-a înfăptuit!”

La insinuările „înțelepților moderați” replicam adeseori: „Dacă trecerea de la vorbe la fapte se cheamă „terapie de șoc”, atunci voi promova-o mereu, indiferent de funcția ocupată”. Și, timp de un an cât am fost președinte al Consiliului de Miniștri al RSSM (o funcție mai mult fictivă, strict subordonată Centrului imperial) aplicasem deja principiile constructiviste formulate în programul meu electoral. N-am mai ținut cont de obstrucționarea sistematică din partea structurilor biurocratice de la Moscova. Nici de situația din celelalte colonii sovietice. Primii din URSS am trecut de la miliție la poliție. N-am reușit să facem jandarmerie fiindcă opoziția comunistă invoca ostentativ „palma jandarmului român” din perioada interbelică. Personal, ca ieșire din blocaj, am propus modelul italian (carabinieri). Am modificat în Moldova Sovietică sistemul de învățământ. Am preluat din România concepția liceelor și notificarea cu 10 puncte. Am solicitat sprijinul Bucureștiului ca să înființăm Academia de Studii Economice și Academia de Poliție. În locul școlilor sovietice de zece ani am constituit la Chișinău licee bilingve: român - englez, român-francez, român-spaniol, român-german și român-italian. Urma să deschidem încă două licee român-portughez și român-turc. Am trimis la studii în România și în alte țări europene peste 3500 de tineri basarabeni. Am găsit o modalitate ca să-i ajut și pe tinerii nord-bucovineni (autoritățile ucrainene nu le eliberau pașapoarte ca să meargă la studii în România). Am plantat în Basarabia și la Chișinău 20 000 de puiți de stejari și alte specii de arbori; le-am adus de la pepinierele din Suceava, Botoșani și alte județe. Până atunci, autoritățile comuniste plantaseră mai mult, și în mod special, белая березка (mesteacănul alb) - simbolul Rusiei, ca să ne deosebim și imagologic/peisagistic de malul drept al Prutului, unde predomină stejarul, teiul, salcâmul și nukul, într-un cuvânt, flora autohtonă.

La emisiunile TV și radio, întrebările moderatorilor și cele venite din partea cetățenilor, fără legătură între ele, vizau cele mai diverse domenii. Telespectatorii și radioascultătorii reținuseră deja, din mass-media, că am vizitat mai multe obiective industriale. Și, firește, doreau să le vorbesc despre felul în care consideram că principiile mele, expuse în programul electoral, ar putea fi aplicate. În cadrul întâmplărilor electorale prin care treceam, oriunde aș fi ajuns, căutam să cunosc pe viu întreprinderile din zona respectivă. Am bătut cu piciorul platformele industriale din Cluj, Brașov, Ploiești; am ajuns pe la toate șantierelor navale, toate combinatele metalurgice, pe la fermele agricole din județele Constanța, Tulcea, Galați și Buzău. Cu o zi înainte de principala dezbatere la TV, vizitasem obiectivele economice din Pitești.

Peste tot descopeream premise de aplicare a viziunii mele **Etnosistemică**. Eram convins: unica soluție viabilă de redresare economică este **revoluția managerială**, axată pe principiile meritocrației. Peste tot în România întâlneam

persoane instruite, deștepțe, lucide. Și de fiecare dată îmi ziceam în gând: „Uite, doamna s-ar descurca excelent în fruntea ministerului sănătății; domnul ar fi bun de președinte al țării; uite o formidabilă candidatură de prim-ministru”. Spuneam electoratului: „Numai printr-o autentică **revoluție managerială**, prin profesionalizarea conducerii, aplicând și celelalte principii enunțate, am putea redresa **Sistemul Național Producător**. De acea le propun românilor **Triada: Redresarea economiei – Pacificarea Țării – Reîntregirea Patriei**”.

„Pacificarea” reieșea din atitudinea mea față de minoritățile naționale din cele două state românești. România avea/are o situație specifică: mai rar o țară în care autohtonii să fie în proporție de 90%. Și nu existau bariere care să împiedice o rezolvare cât mai armonioasă a problemelor interetnice. În Nordul Basarabiei, unde m-an născut, nu au existat conflicte naționale. Mă refeream la o experiență pozitivă în perioada interbelică. În Piața teatrului din Cernăuți, conviețuiau pașnic Casa română, Casa germană, Casa evreiască, Casa poloneză. Buna înțelegere, spuneau bătrânii, a durat până la invazia sovietică din 40...

Ca cercetător științific, și în calitate de candidat la președinție, abia așteptam să aflu amănunțit, chiar de la sursă, care ar putea fi problema minoritarilor, nu pretextul lor. Am început dialogul cu maghiarii, zicând: „Fraților, am fost și eu, timp de 50 de ani, „minoritate națională” într-un Imperiu spulberat recent. De aceea, acum, în țara noastră România, mă comport conform proverbului: „Ce ție nu-ti place, altuia nu face!” Haideți, încetișor și câte oleacă, cum spun moldovenii, să vedem ce probleme aveți. Vă asigur - toate vor fi soluționate în cadrul legislației și standardelor ONU; așa cum se rezolvă ele în Uniunea Europeană, în SUA, în oricare țară de pe mapamond, care pretinde că a rezolvat deja problemele minorităților într-un mod echitabil”.

Din turneele electorale reveneam la București cu impresii inedite, dominante. Ca român din teritoriile ocupate, care nu trecusem Prutul decât după o jumătate de secol, m-am convins: România este extraordinar de frumoasă, cu un mare potențial de redresare socio-economică, dar crunt nedreptățită. E păcat, ziceam, să ai așa o țară și să nu poți să duci în ea o viață decentă, la standarde europene. M-a impresionat profund și pozitiv diversitatea, particularitățile de la un județ la altul. Percepeam Țara ca un splendid mozaic, irepetabil. Nu mă așteptam să întâlnesc tocmai în Satu Mare și Sălaj atâtea afinități cu peisajul, înfățișarea oamenilor și ambianța rurală din Nordul Basarabiei unde m-am născut și am copilărit. M-am simțit ca acasă la Timișoara și Arad, la Sibiu, Zalău, Oradea și Baia Mare. Nu mai zic de Bucovina și Moldova. Sufeream, căci nu puteam ajunge mai repede la Brașov și la Craiova. Întâlniri și impresii de neuitat la Deva, Galați, Tulcea.

Țin minte și o scenă amuzantă la Tulcea. Mă concertasem asupra discursului la mitingul electoral care urma să înceapă. Auzind vociferări, am ieșit afară unde se adunase lumea. O doamnă agitată se contra cu niște cetățeni. Când m-a văzut, l-a înșfăcat pe unul de braț și l-a adus în fața mea, somându-l răspicat: „Nu te mișca, domnule! Stai pe loc și ia aminte!” Apoi către mine: „Mă iertați, o să vă ex-

plic ce s-a întâmplat. Dar mai întâi, vă rog să răspundeți! Prompt, scurt, tare! Ca să audă toată lumea! Cum se numește satul în care v-ați născut?” „Pociumbăuți” „Unde ați făcut școala primară?” „În deal, la popa”. „Ai auzit, provocatorul?” - se adresa femeia către domnul derutat pe care încă îl mai ținea strâns de mânecă. Apoi, către mulțimea intrigată: „Eu sunt fiica popii! În 44, ne-am refugiat! În casa noastră s-a făcut școală pentru elevii din clasele primare. Cu domnul Mircea Druc nu ne-am mai văzut de la botezul nostru. Tatăl meu, preotul Kuharski, ne-a botezat. În aceeași zi. Într-o apă, cum se spune la Pociumbăuți. Am venit bucuroasă la miting să-mi revăd consăteanul și am dat peste acest individ. Umblă printre oameni și-i instigă: „Nu-l ascultați pe Druc, să nu-l votați! E un jidan din Basarabia!” Astfel, am descoperit la Tulcea refugiați din satul meu și localitățile vecine. Era printre ei și domnul profesor Tutunaru ajuns la 90 de ani. În copilărie auzisem lucruri frumoase despre fostul director al școlii din Zăicani.

Desigur, în campania electorală acumulasem și unele impresii negative. De exemplu, patriotismul „de fotbal” sau „de cartier”. Ca să menajez vanitățile provinciilor istorice, reiteram, ori de câte consideram oportun, că sunt basarabean prin naștere, bucovinean prin educație, transilvănean prin empatie dar cu o singură cetățene - cea română. Totodată, spuneam că mi-ar fi plăcut să însușesc tot ce au mai bun bănățenii, dobrogenii, aromânii; să fiu ager ca oltenii, ca să nu le permitem impostorilor să ni se urce în cap, să ne tragă pe sfoară... Nu puteam procura un pahar cu lapte la cantină, hotel, dar nici în cartier. Îmi displacea faptul că foarte multă lume fuma, bea whisky și cafea. Cunoșteam deja situația din fosta Uniune Sovietică. Mă gândeam că românii erau pe cale să devină dependenți de nicotină și mari consumatori de surogate. Având și o imunitate deficitară, ca a noastră, la ce ne putem aștepta în privința natalității dacă tinerii fumează, beau cafea și tărie, ca în Rusia? Care va fi structura biopsihică a viitoarei generații?.. M-am simțit fericit în casa unui pădurar din Maramureș, care a găzduit echipa mea timp de două zile. Eu nu am băut decât lapte proaspăt. Apropo, în 1992, s-a întâmplat ceva, care m-a făcut să iau o decizie definitivă: să nu mai beau niciodată în viața mea nici alcool și nici tutun. De atunci și până în clipa când aștern aceste rânduri n-am încălcat angajamentul. La rugămintea mea, acest legământ de abținere totală a fost binecuvântat de confesorul meu, părintele Constantin Galeariu, regretatul profesor și teolog. Întâmplarea s-a petrecut înainte de implicarea în campania electorală. Merită relatată pe larg, și o voi face-o într-un alt context.

Am ținut neapărat să am întâlniri cu electoratul la Iași, Suceava, Botoșani, Ipotești. Din capitala Moldovei am mers la Pașcani, ca să punem țara la cale cu salariații de la întreprinderile din zonă. Am ajuns apoi în Transilvania; am depus flori la mormântul poetului Octavian Goga, marea revelație a unui adolescent basarabean aflat sub ocupație sovietică. După ce am vizitat mai multe județe din țară mi-am înnoit programul electoral lansat inițial. Am adăugat câte un capitol aparte pentru armată, școală și biserică. Am simțit peste tot: programul meu are mai mare priză în plan profesional decât teritorial. Cu bagajul de cunoștințe din

fosta URSS, nu mai aveam emoții când intram pe porțile fabricilor și uzinelor din România. Nici în discuțiile cu savanții, scriitorii, artiștii, ofițerii nu aveam bariere. În fața literaților mărturiseam că în anii de studenție la Leningrad eram un mare adept al Școlii latiniste din Transilvania. Când mă întâlneam cu inginerii, medicii, profesorii, specialiștii în agricultură, salariații din complexe industriale, înțelegerea era perfectă. Nu cred că mă înșelam, despărțirile erau atât de calde. Dar, la mitingurile împânzite cu lozinci și dominate de vociferări exaltate/agresive, cu «частушки» românești – niște strigături politice rimate, comunicarea cu electoratul nu mă mulțumea defel.

Cum se explică faptul că, în campania electorală, nu încercam careva emoții negative, nu aveam bariere de comunicare cu lucrătorii din fabrici și uzine, CAP-uri și IAS-uri? Problemele și aspirațiile diverselor categorii profesionale din România le înțelegeam perfect din două motive personale. Primul: m-am reciclat de câteva ori; la sovietici, odată exclus din partid, nu mai puteai continua activitatea pedagogică. Am fost trimis la „munca de jos”, ca să mă reeduce colectivele de oameni ai muncii; am îndeplinit diverse funcții în Centrala industrială din Mâtișci (o suburbie a Moscovei), cu un efectiv de peste 25 000 de angajați; cea mai mare întreprindere din URSS, producătoare de materiile de construcție, inclusiv din toxicul polivinil-cloric. Am lucrat apoi, în posturi diferite, la Combinatul de prelucrarea lemnului și producerea mobilei din Cernăuți.

Al doilea motiv: în perioadă 1971-1982, ajunsesem un fel de «интеллектуальный батрак» („argat intelectual”). Ca să am o «крыша» („protecție”) și să primesc o locuință la Moscova, concomitent cu activitatea în întreprinderi, am scris pentru doi șefi lucrările de doctorat, inclusiv articolele științifice în domeniile respective. Ca să-mi întrețin familia am mai scris două lucrări, contra cost, pentru două persoane cu mulți bani. Astfel, am asigurat patru disertații, susținute cu brio de către patru cetățeni sovietici de etnie diferită, care, astfel, au devenit patru candidați în științe, în patru domenii diferite, cu acte/diplome în regulă. Am mai scris încă două disertații pentru mine. Pare incredibil, dar acesta e adevărul demonstrabil oricând; mai în glumă, mai în serios, aș putea afirma că Mircea Druc este de șase ori candidat în diverse științe (variante sovietică) sau de șase ori doctor (variante românească). Menționez prima oară acest fenomen inedit. Cred că ar prezenta interes fiind dezvăluit într-un studiu aparte sau, mai curând, într-un roman din viața sovietică, scris în stilul școlii neorealiste italiene.

Ulterior, mi-am dat seama: răul care mi l-au făcut kaghebiștii și nomenclaturii devenise un bine. Experiența de 11 ani în producție s-a transformat într-un avantaj. „Vasta experiență”, invocată adesea demagogic, nu înseamnă repetarea la infinit a unor deprinderi ce țin de o singură profesie. Însă, la Chișinău, în 90-91, niște lideri politici, (de regulă, absolvenți ai Institutului agricol sau/și ai școlilor superioare de partid sau școlilor superioare ale KGB) năimeau jurnaliști ca să-l tracaseze pe Druc la tot pasul. Președinții de colhoz și directorii de sovhoz, ajunși deputați ai norodului, mă acuzau de „incompetență”. Totuși, bietul prim-minis-

tru, autor și lector al unor cursuri de organizare și conducere, după atâta cercetare și atâtea teze de doctorat, se pricepea și el la ceva, chiar de-ar fi fost un mărginit, sau bătut în cap din naștere.

Însă, găștele colhoznice erau sigure: pentru funcția de președinte al Consiliului de Miniștri ar fi fost mai bun un om de-al lor. Unul, care vreo două decenii neîntreput să fi condus un colhoz, să fi lucrat contabil la un minister sau prim secretar de raion. Cu toate că o atare carieră nu era decât o „experiență îngustă” - secretele unei meserii însușite maximum în cinci ani. Aceste deprinderi, însă, nu-l ajută pe un lider într-o conjunctură tot mai schimbătoare. Oricând, pentru rolul de președinte de țară sau de prim-ministru poate fi mai adecvată o persoană cu expertiză în mai multe domenii; se descurcă mai bine un om integru, fără cazier, care în viața sa ar fi fost, pe rând, marinar pe un cargobot, participant la o expediție în Antarctica, profesor de dans sportiv, merceolog și director al unui mare depozit angro. Aceasta se cheamă „experiență vastă” și numai ea te ajută să faci față în situații conflictuale, de dispeccerat, să iei decizii însoțite de risc, să anticipezi și să prezici. Concluzia la care am ajuns: pe parcursul vieții fă tot posibilul, evită „cretinismul profesional”; am în vedere amprenta comportamentală lăsată de exercitarea îndelungată a unei singure activități. Indiscutabil, orice activitate umană lasă urme specifice în felul de a fi. Dacă nu te reciclezi din șapte în șapte ani, intervine uzura morală.

Participanții la întrunirile electorale întrebau candidații la președinție cum își imaginează ei viitorul guvern, pe cine ar numi prim-ministru. La acest capitol nu se înfiripase nici o idee în mintea mea. Ziceam: devenind președinte, mă voi adresa parlamentului cu rugămintea ca deputații și senatorii să-i evalueze pe cei cinci candidați și să decidă care ar fi mai bun pentru funcția de prim-ministru. Întrebat pe cine aș alege între Roman și Stolojan, spuneam că sunt supărat pe amândoi. Pe domnul Roman fiindcă s-a „dispersat”. N-a rezolvat mai întâi o problemă de strategie economică: finalizarea, nu abandonarea, construcțiilor începute deja, inclusiv hidrocentralele și canalul București-Dunăre. Ar fi rămas în cronici ca un prim ministru al continuității și eficienței manageriale. Pe domnul Stolojan eram supărat pentru blocajul economic, pentru inflația prea mare, punerea pe butuci a industriei și agriculturii și pentru că nu aducea niciodată vorba despre Basarabia și Nordul Bucovinei.

Colindând județele Moldovei, am poposit și la Mircești. Nu puteam să exclud din program Ruginoasa. La muzeul Alexandru Ioan Cuza, am avut parte de un ghid fascinant. O doamnă, Mariana, vorbea cu atâta pasiune despre întâmplări și fapte inedite pentru mine. După Mica Unire, primul Domnitor al României a fost obligat să abdice, să ia calea exilului. Și, culmea, nu i se mai permitea să revină acasă pentru că ar fi „perturbat” cumva situația politică. Am dedus: încă o lovitură de stat a partidelor politice. Pentru o clipă, am uitat pe ce lume mă aflu. Parcă m-am pierdut cu firea și am exclamat: „Am să-l răzbun pe domnitor!” Avusesem sentimentul că eram un urmaș al lui Alexandru Ioan Cuza; că aveam datoria să întreprind ceva ca toți puciștii să fie aspru pedepsiți. În capul meu, tot ce relata ghidul muzeului, se

asocia cu niște întâmplări recente: întoarcerea regelui Mihai de la frontieră, aversiunea față de exilul românesc, debarcarea mea comandată de Kremlin și operată de clanul Snegur-Moțpan-Sangheli-Daraban din Republica Moldova.

În septembrie 1992, ca o sinteză a tot ce-am spus alegătorilor în timpul campaniei electorale, am rostit la TV România următorul discurs: „Stimați compatrioți! Noi, românii basarabeni, participanți la actuala campanie electorală, ne transformăm într-un simbol al **Continuității**. Implicarea românilor basarabeni în alegerile actuale înseamnă consecvență în lupta pentru un ideal codificat în conștiința generațiilor de români, care a fost și este idealul suprem - „**Dacia Phoenix**”. Patria noastră care renaște din propria-i cenușă. Anume, pentru acest ideal, pentru această cauză a **României Reîntregite** și prospere ne-am angajat să activăm utilizând toate mijloacele posibile.

După o eclipsă de 50 de ani, românii din teritoriile naționale temporar ocupate vor fi reprezentați în forul suprem al Țării-mamă. Însăși prezența noastră, a românilor înstrăinați, în actuala campanie electorală, înseamnă deja o mare victorie politică pentru întreaga națiune română. Opinia publică mondială va constata că România, urmând exemplul Germaniei, își refuză statutul de țară dezmembrată. Alegerile din 1992 vor fi fixate în cronici ca un în preludiu al **Reîntregirii Patriei**.

Nu m-am înscris în cursa electorală din vanitate, din interese conjuncturale sau de grup. Acceptând să candidez la funcția de președinte al României nu fac altceva decât să manifest consecvență în transpunerea în viață a rezoluțiilor Congresului al III-lea al Frontului Popular din Moldova, care s-a ținut la Chișinău, în februarie 1992. Aceste rezoluții preconizează participarea noastră, a românilor din teritoriile ocupate, la alegerile din septembrie 1992. Participarea mea la alegeri semnifică de asemenea respectarea principiilor de **sincronizare, interferență, transplant**, principii care stau la baza activității **Consiliului Național al Reîntregirii**, fondat la 1 decembrie 1991, la inițiativa unui grup de parlamentari de la Chișinău și București. Candidând la funcția de președinte, eu nu pot aparține unei singure formațiuni politice. Cauza și conștiința îmi dictează să depășesc orice convenție și orice conveniențe înguste de partid. **Nu pot reprezenta un partid, eu reprezint un ideal!**

Acum, ca niciodată, Statul Român necesită un președinte independent și echidistant. De aceea, nu pot avea ca obiectiv electoral, decât problematica strategică a renașterii Națiunii Române, respectând cu strictețe următoarele principii: **Cugetă și acționează ca și cum România ar fi reîntregită; Revoluția managerială, unica soluție viabilă; Investigare, instruire, inovare; Proprietate, autoritate, stabilitate; Transformă dar nu distruge, restructurează dar nu dăuna; Domnia legii și Dictatura legilor Naturii**. Timpul și spațiul alocat nu-mi permit să comentez aceste principii pe care este axat programul meu electoral. Voi descifra doar două din aceste principii.

Primul: **Transformă dar nu distruge, restructurează dar nu dăuna**. Cei care au dorit să restructureze vechiul sistem decizional centralizat al comuniștilor

au cauzat daune grave protecției sociale și siguranței statului. Reformatorii pripiți au vrut să transforme relațiile și forma de proprietate colectivă, dar, privatizând, au distrus și procesele tehnologice. Drept urmare, în agricultură, de exemplu, nu mai funcționează sistemul de irigare și România a pierdut 5 milioane tone de porumb, evaluate la 600 milioane dolari. Iar pierderile totale, cauzate de distrugerea sistemului de irigare, se vor ridica, anul acesta, la cifra de 1 miliard dolari. Astăzi muncitorii din industriile nocive nu mai primesc lapte ca antidot și grădinițele din țară nu au lactate pentru copii. Un alt principiu enunțat este **Dictatura legilor, inclusiv a legilor Naturii**. Nu dorim o nouă dictatură a unei clase, a unui partid, a unei camarile, sau a unei persoane. Și dacă voi fi ales, voi cere ca portretul liderilor politici, inclusiv al președintelui, să nu depășească mărimea unui timbru poștal. Excludem orice cult, în afară de cultul lui Isus Cristos.

Cu toate că președintele are prerogative limitate, voi „deranja” cu insistență noul Parlament ca să definitiveze, cât mai urgent, corpul le legi și voi face tot posibilul pentru a impune **dictatura legii**, în toate compartimentele societății. Ajungând președinte voi cere ca noul guvern să aplice, riguros, toate principiile enumerate pentru atingerea a două obiective strategice: **1) reîntregirea și supra-viețuirea României ca stat, în actuala conflagrație economică mondială; 2) o nouă calitate a vieții prin natalitate, longevitate, performanțe de sănătate și de creativitate; prin antrenarea spirituală și fortificarea biopsihică a națiunii pentru o intrare onorabilă în mileniul al treilea; prin adaptarea și rezistența românilor la șocul schimbărilor permanente și a transformărilor de ordin economic, ecologic, social și biologic.**

Bineînțeles, în realizarea acestor obiective strategice, un rol esențial îl va avea știința biologică, medicina și credința în Dumnezeu. Programul meu, care va fi dat publicității, include și obiective tactice, cum ar fi: asigurarea cu alimente, îmbrăcăminte, locuințe, medicamente, materiale de construcții și vom realiza aceste urgențe chiar dacă va trebui să cadă guvernul în fiecare an, cum se întâmplă în unele state occidentale. Altfel, nu are rost să mai facem politică.

„Realistii” și „pragmaticii” mă întreabă adeseori ironic: d-le Druc, ce șanse vă acordați? Le răspund: eu nu-mi pot acorda nici o șansă, dvs. decideți. Chiar dacă mi-ar garanta cineva că voi fi ales cu 80%, aș considera o înfrângere aflând că celelalte 20% sunt tineri. Dacă te resping tinerii, nu ai nici o șansă să faci ceva pentru România. Aș vrea să mă susțină înțelepciunea națiunii, bătrânii. Căci dacă te resping bătrânii, înseamnă că nu ai autoritate și mandat de încredere. Aș fi recunoscător dacă m-ar susține managerii, proprietarii, țărani, muncitorii, inginerii, cercetătorii, fără de care nu poți câștiga o competiție, un război economic, în plină desfășurare. Sunt creștin și aș putea conta să fiu susținut de Biserică și de credincioși. Mai știm cu toții că Marea Unire a făcut-o și armata națională. Tot armata noastră, bine echipată, este și va fi garantul perpetuării românilor în spațiul nostru ancestral, hărăzit de Dumnezeu. Dacă nu mă susțin militarii, înseamnă că nu am șanse să-mi realizez programul. Tineri și bătrâni, manageri și proprietari, țărani și muncitori, ofițeri și preoți, cu voi

aș vrea să pornesc pe calea grea, a reinnoirii din noi, activizând întreaga viață a națiunii, realizând o transformare radicală, dar fără distrugeri!

Stimați telespectatori! Aveți în fața dumneavoastră pe cel mai bogat om din lume. Dar o viață întreagă am fost cel mai sărac de pe pământ, fiindcă eram un om fără țară. Acum câteva luni mi-am recăpătat cetățenia română pe care o pierdusem fără voia mea. În patru luni am obținut ceea ce am așteptat conștient timp de 40 de ani. Și, să știți: sunt fericit pentru că patria noastră – România – este atât de frumoasă și are un potențial enorm de creștere și dezvoltare. Și acum, vă rog să transmiteți, din om în om, din casă în casă, un simplu și mare adevăr – nu există român **de dincolo și de dincoace de Prut**. Românii de la Chișinău-Nistru sunt aceiași români ca și cei de la Chișinău-Criș. Românii de la Cernăuți au aceleași suflet și aceleași drepturi ca românii de la Timișoara. Cei din cetățile lui Ștefan cel Mare și Sfânt de pe Nistru, (cetățile Hotin, Soroca, Tighina, Cetatea Albă) sunt aceiași români ca cei din cetățile vestice ale țării - Arad, Oradea, Satu Mare, Baia Mare.

În încheiere, mă adresez tuturor cu o rugămintă: uitați-vă acum la mine, ca să mă țineți minte. Eu nu voi putea aplica, pretutindeni, în țară, portretul lui Mircea Druc în culori. Nu dispun de mijloace financiare. Costă prea scump portretul în culori al unui candidat la președinția României! Eu, care de copil am înțeles cât de greu se câștigă existența, având bani, i-aș cheltui cu totul pe altceva: pe medicamente pentru voluntarii-combatanți și polițiștii basarabeni răniți în lupte; pentru ajutoarele familiilor de refugiați din stânga Nistrului și a celor căzuți pe front; pe manuale și burse pentru tinerii din Cernăuți și Herța. De aceea, vă rog, rețineți imaginea de pe ecranul televizorului și poate că vă veți aminti de mine la urnele de vot. Vă mulțumesc!"

Important: Pe parcursul acelei campanii electorale, mi-am dat seama că omul simplu evaluează situația socio-politică a țării în dependență de motivația sa strict personală. Însă electoratul, în general, diagnostichează obiectiv cine ești și ce scopuri urmărești. Sper că tinerii basarabeni și nord-bucovineni, viitori candidați la scrutinele din România, vor ține cont de faptul că în est, vest, nord și sud lumea este sătulă de promisiuni, corupție și minciuni mass-media.

La Chișinău, în campania electorală din decembrie 1991, Mircea Snegur a avut o prestație tipică de nomenclurist, statalist, moldovenist. Și a fost ales ca președinte „împăciuitor” al Republicii Moldova. La fel și în dreapta Prutului, în septembrie 1992, majoritatea votanților l-au ales președinte pe Ion Iliescu cu alura sa de „părinte liniștitor”, adversar al schimbărilor radicale. Opoziția reunită în cadrul Convenției Democratice și-a plătit erorile tactice: desemnarea tardivă a lui Emil Constantinescu, al cărui mesaj nu a convins „oamenii muncii de la orașe și sate”. Mai persista și o confuzie creată de PNT, care părea mai preocupat de restaurarea monarhiei decât de victoria în alegeri. Iar candidatul independent Mircea Druc, conform datelor oficiale, a obținut 326.866 de voturi, respectiv 2,75% din totalul voturilor valabil exprimate. Ulterior, ajungând prin județele țării, mai multe persoane mi-au mărturisit: „Am fost în comisia

de numărare a voturilor. Știind că nu puteți câștiga alegerile, unii membri fie vă anulau voturile, fie le treceau la Iliescu sau Constantinescu, în dependență de orientarea lor politică”.

La 30 de ani de la alegerile prezidențiale din România, scriitorul, jurnalistul și analistul politic Viorel Patrichi a scris: „Am văzut rezultatele votului din 27 septembrie și 16 octombrie 1992: pe primul loc, Ion Iliescu! „Am votat toată noaptea până am făcut scurtă la mâini cu Ion Iliescu”, mi-a zis șeful unei circumscriptii electorale din Vaslui. „Duduiam sobele când am băgat buletinele de vot în ele”, mi-a spus o femeie de serviciu de la Școala 50 din București. Și cu toate acestea, după primul scrutin, Emil Constantinescu era primul pe București, ca număr de voturi, urmat de Mircea Druc și apoi venea Ion Iliescu.

Ziarul „Tineretul Liber”, din 1 octombrie 1992 puncta: „Deși românii din Basarabia au solicitat cetățenie română de la Președinția și Parlamentul României pentru a participa la vot, nu au fost onorați nici măcar cu un răspuns formal. Frica de Kremlin e încă reală la București și rezultatele acestor alegeri îndepărtează și mai mult unirea românilor. „Ai văzut, bă, i-a mâncat basarabeantul pe toți aseară la televizor. E mai deștept decât toți” – striga cineva într-o stație de troleibuz. „O fi, mă, da e deștept pentru el. Noi n-avem nevoie de așa ceva”- i-a răspuns interlocutorul. Mircea Druc, onest, direct și fără șanse este considerat de unii, pe nedrept, iepurașul lui Iliescu sau al lui Constantinescu ...”. Dar nu „Tineretul Liber” scria. Eu scriam! Eram jurnalist, dar făceam sondaje verbale cu oamenii pe stradă. Nu le scoteam din burtă ca majoritatea. Toți – cu Ion Iliescu! Români originari din Cernăuți, din Herța, din toată Basarabia îmi spuneau că votează cu... Ion Iliescu, deși comuniștii și-au bătut joc de ei, le-au falsificat până și buletinele de identitate. Se întorceau de bună voie (?) cu gâtul în lațul bolșevicilor. Un general de armată, nu-i mai dau numele, mi-a spus: „E bun Mircea Druc, e mai bun ca alții, dar e **de dincolo**. Să mai aștepte, să-l vedem mai bine...”

Lipeam afișe cu portretul lui Mircea Druc prin București. Aveam o scară telescopică și urcam portretul candidatului nostru la 3-4 metri pe stâlpi fiindcă ne copleșeau celelalte partide: Bătrâna Deșcă era tuflită imediat peste afișul nostru, dar nu se mai puteau zgăibăra așa de sus. Ne-au fugărit țiganii lui Iliescu pe Ștefan cel Mare, care vegheau ca afișele Frontului Salvării Naționale să rămână intacte. Până la urmă, ne-au prins poliștii și ne-au dus la Școala 50, unde ne-au fript câte o amendă la fiecare când au aflat că punem afișe pentru Partidul Reîntregirii Naționale (Partidul Național al Reîntregirii). „Aaaa! Voi erați? Buletinul!...” Probabil că am fost singurii amendați în cei 30 de ani de demență în tranziția spre nicăieri. Ulterior, „un nume greu” din redacția ziarului la care lucram mi-a făcut raport la SRI că aș fi „agent KGB”. Vai de steaua noastră de rătăciți!...

Câți își mai amintesc de episodul Mircea Druc? Probabil puțini. Și mai puțini pricep semnificația dramatică a momentului: „unu din Basarabia” candidează la Președinția României! Turbau rușii și ucrainenii prin ziarele lor: Ce caută Mircea Druc la Președinția României? Fără să vrea, aceștia înțelegeau mai mult, decât

românii mei din București. Un politician din „Republica Moldova” candidează la președinția României. Deci se poate. Prin urmare, locuitorii din „Republica Moldova” chiar sunt români, nu cum spun rușii și ucrainenii. Imperialii nu admiteau un asemenea comportament naționalist din partea unui „maldavan” de dincolo de Prut. Aceeași mentalitate aveau și conservele bolșevice de la București. Cele mai triviale reacții de respingere le-au avut oamenii lui Ion Iliescu. Ei l-au dat în judecată că nu are ce căuta la alegerile din România...

Poate că poveștile din războiul de la Cotu Donului, evocate de tata, un țăran cu trei clase – primul meu profesor adevărat de istorie, poate o anume structură bio-psihică emoțional comună, poate o anume formă similară de interiorizare a istoriei naționale m-au determinat să mă apropiu de Mircea Druc pe care îl consider și azi cel mai onest politician din tot spațiul de etnogeneză a românilor. (Ca să fii naționalist, trebuie să ai simțul sferei... cu el te naști sau nu...). De aceea, l-au și marginalizat...”

„Lecția/ideea Druc”

În septembrie 1992, agențiile de presă străine erau unanim de acord: alegerile din România s-au desfășurat într-un mod civilizată. Isteria de la 20 mai fusese uitată. Ambele tabere mari păreau dornice de liniștea lor. Titlurile materialelor transmise spre lumea largă mi-au întărit convingerea că nu întotdeauna marile agenții de presă sunt și mari diagnosticieni. Cea mai adecvată analiză a făcut-o agenția de presă spaniolă: „Românii au optat pentru continuitate și pentru o schimbare lentă a societății”.

În rezultatul alegerilor pentru cameră și senat, România devenea o țară dificil de guvernat. „Ignoranța și sărăcia, teama de schimbare, inerția naturală a omului simplu sufocat de lipsuri, sătul de politică și programele economice ale partidelor puțin persuasive, ne prezentau lumii întregi ca pe niște oameni suferinzi de abuz. Aveau să urmeze patru ani de lupte intestinale, de exhibiționism parlamentar, și multe serenade la adresa românilor în presa internațională. Ne așteptam ca în cele două camere ale parlamentului român să domine o instabilitate în stil italian, sau, mai bine zis, de tip polonez, cu o singură diferență: în România asemenea situație avea să fie stimulată de un președinte aliat cu vechile structuri comuniste, care reprezentau aproape o jumătate de țară. Cât mai avem de plătit?” - se întreba Viorel Patrichi în „Tineretul liber” din 1 octombrie 1992.

Astăzi, în 2022, eventualilor cititori ai acestor evocări le mărturisesc sincer că în campania electorală am rămas profund dezamăgit de propria-mi prestație. Ca și de toate discursurile mele publice, dar mai ales de propria-mi ținută la emisiunile TV. Totuși, despre cel de al șaselea candidat „fără nici o șansă” la președinția României, câteva publicații din România, Republica Moldova, din Cernăuți și diaspora au punctat aspectele inedite și pozitive. Am rămas profund recunoscător deoarece atașamentul lor constructiv față de **idealul Unirii** m-a ajutat să rezist în aceea inegală și extenuantă încheștare ideologică.

Ziarul „Libertatea”, septembrie 1992: „De la început să facem o distincție netă între preferințele personale și concluziile științifice ale politologului pe baza analizei obiective a conjuncturii politice și a tendințelor specifice ale electoratului din România în acest septembrie 1992. Dintre candidații prezidențiali mi-a plăcut cel mai mult dl. Mircea Druc, ca ținută și forță intelectuală, dar analiza obiectivă îmi spune că nu are nici o șansă în competiția electorală pentru Cotroceni... Una din imperfecțiunile democrației, este aceea că votul popular nu decide totdeauna în favoarea omului cel mai bun, datorită în primul rând rolului precumpănitor pe care îl joacă mașinăria politică de partid. Dar, cum remarca Winston Churchill, într-o dictatură selecția poate fi și mai rea, așa cum a dovedit-o cu prisosință sistemul comunist...”

Revista „Europa Est/Vest”, din 27 septembrie 1992, puncta în editorialul intitulat „**Lecția Druc**”: „Mircea Druc ne-a demonstrat tuturor că rămâne un mare român, un mare patriot și, în plus un mare cunoscător al treburilor economice. De altfel, candidatul independent Mircea Druc a oferit în partea a doua a întâlnirii o adevărată lecție celor cinci colegi de competiție electorală... Maturitatea politică și experiența acumulată ca prim ministru în teritoriul românesc din stânga Prutului au demonstrat că Mircea Druc este pe tărâm economic și managerial, cel mai în cunoștință de cauză, cel mai priceput. El a făcut dovada cunoașterii economiei mondiale... Într-un cuvânt, Mircea Druc a demonstrat tuturor românilor, tuturor partidelor politice aflate în competiție, că pe el se poate conta atunci când se va forma noul guvern...”

Revista lunară „Vatră”, editată de Uniunea scriitorilor din România, în editorialul din septembrie 1992 intitulat „**Un învins care face mai mult decât un învingător: „ideea Druc**”: „După recensământ, sperietoarea maghiară a început să arate destul de jalnic și ridicol; abia un milion și jumătate, cu țigani cu tot. Era de așteptat, în asemenea condiții, ca vocația patriotismului nostru electoral să se înfrupte din altă temă: cea a Basarabiei. Când acolo, aceasta e prezentă în toate discursurile politice doar în modul decorativ. Dl. Mircea Druc - care reprezintă, într-adevăr, un simbol și o idee - n-a reușit să facă niciunde un miting mai de doamne-ajută. Toate organizațiile „pro” Basarabia s-au ascuns pe unde au putut când a fost vorba să dea față cu ideea **Unirii**. Aceasta e departe de a deveni un sentiment imperios. **Idealul unirii** e pentru prea mulți un ideal facultativ, ceea ce înseamnă că e mai puțin decât nimic. Ezitățile noastre rușinoase, felul în care-i tratăm pe basarabeni ca pe niște români de mâna a doua, târăgănarea unui act pe care alții l-ar fi făcut cu ochii închiși, vor încărca de penibil paginile istoriei. Pentru că tot suntem mereu cu ochii pe ei, să ne gândim ce-ar fi făcut ungurii într-o situație asemănătoare. „**Ideea Druc**” e azi înfrântă. Dar omul care o poartă, cu temperamentul lui sobru și echilibrat, patetic și îndârjit, face mai mult decât orice învingător. Înfrângerea lui de moment nu e decât premisa victoriei. Altfel, rușinea unui întreg neam va fi de nesuportat”.

Țin să menționez, în mod special, enorma susținere morală venită din partea publicațiilor „Țara”, „Glasul Națiunii”, „Sfatul Țării” de la Chișinău, precum

și publicația lunară „Cuvântul Românesc” - o voce demnă a românilor răspândiți pe toate continentele. Publicația „Plai Românesc” de la Cernăuți, păstorită de regretatul academician Vasile Tărățeanu, la 23 septembrie 1992 explica: „Alegerile din România nu-i poate lăsa indiferenți pe românii din teritoriile aflate în componența Ucrainei. Cu atât mai mult că printre cei șase candidați la președinția Țării se numără și Mircea Druc, unul dintre membrii fondatori, fost vice președinte al Societății pentru cultura românească „Mihai Eminescu” din Cernăuți. El nu ne împarte poporul în români de „dincolo” și în români de „dinceace”. Și după cum a remarcat nu odată, nu ne vom putea integra în Europa decât uniți. De aceea foarte mulți români nord-bucovinenii, când se roagă în biserici, aprind câte o lumânare și în sănătatea lui Mircea Druc”. Iar „Sfatul Țării”, cotidian al parlamentului de la Chișinău, m-a desemnat printre cele 10 personalități ale anului 1992, motivând astfel: **„Pentru temerarul său demers în viața politică, pentru efortul neobosit de a păstra vie în conștiința neamului cauza Reunificării”**.

În 1998, regretatul Claudiu Iordache, scriitor, revoluționar, - unicul deputat care, în august 1991, a votat în Parlamentul României contra recunoașterii pripite și necondiționate a Republicii Moldova, - constata cu amărăciune: „Mircea Druc avea să fie primul și ultimul președinte al Consiliului National al Reîntregirii. Viața sa, o parte activă în umbra Imperiului Sovietic, o alta, ca român stabilit la București - o asumare extremă a condiției ingrate de a fi român cu adevărat. Fost prim-ministru al Moldovei în 1990-91, Mircea Druc nu a convins Puterea de la București să treacă de la declarații de intenții la realizarea **Reîntregirii**. Izolat în indiferența cosmopolită a capitalei României, ultragiatic continuu în trecutul său, ținta serviciilor secrete rusești, abandonat adesea de „frații” de dincolo și de dinceace de Prut, Mircea Druc, candidat la Președinția României în 1992, cunoaște astăzi arsura indiferenței ori ingraturii românești”.

Aici e cazul să fac o precizare principală: nu am primit din nici o sursă vreă compensație personală. Și nu aștept din partea nimănui grațitudine pentru **creștința într-un ideal**. Mă consider un simplu cetățean român (fost cetățean sovietic, fără voia mea). România a făcut și continuă să facă **posibilul** pentru noi, românii înstrăinați, din Basarabia, Nordul Bucovinei, Ținutul Herța și de pe alte meleaguri. În tot cazul, eu personal nu am avut, nu am și nu voi avea pretenții. Am făcut prea puțin pentru România fiindcă nu am o altă armă decât speranța și credința nestrămutată în **idealul Reîntregirii**. Mulțumesc mereu lui Dumnezeu că există România. Dacă aș fi fost evreu îi mulțumeam lui Iahweh fiindcă există statul Israel. Admit în continuare că, inopinat, ar putea interveni și unii factori externi, care să forțeze **Reîntregirea**. Așa cum s-a întâmplat după puciul bolșevic din 1917, după războiul civil și relațiile ruso-ucrainene, care, începând cu 2014, parcă se repetă.

Mă gândesc acum și la un factor extern de alt ordin, despre care am aflat abia în 2016. Marius Diaconescu a publicat în www.adevarul.ro un document inedit: „La 28 iunie 1991 Senatul SUA a emis Rezoluția 148 prin care susține reunifi-

carea R. Moldova cu România”. Admitem că cei care atunci reprezentau SUA la București, n-au găsit de cuviință să informeze autoritățile române. Însă, pentru mine, acum, în 2022, ar fi cu mult mai important un răspuns la următoarele trei întrebări: 1. Ambasada României la Washington l-a informat pe Ion Iliescu, președintele în exercițiu, despre Rezoluția 148?; 2. Cineva de la București, a informat pe cineva de la Chișinău despre Rezoluția 148, înainte ca Statul Român, inopinat, să recunoască primul independența statală a Republicii Moldova?; 3. Președintele Mircea Snegur a știut de existența respectivei rezoluții a Senatului SUA?

Întreb, fiindcă la 27 august 1991, dacă am fi avut știre de Rezoluția 148, mesajul meu ar fi fost următorul: „**Domnule președinte Mircea Snegur! Domnule președinte Alexandru Moșanu! Domnilor deputați ai poporului! Afară, în Piața Marii Adunări Naționale, poporul, care ne-a ales, cere să reconfirmăm, prin votul nostru, ceea ce au decis, la 27 martie 1918, predecesorii noștri, deputații Sfatului Țării! În caz contrar, nimeni nu va putea ieși din incinta parlamentului!**”

Conștient de gravitatea momentului, îmi asumam riscul inerent și mă angajam cu fermitate să-i înduplec pe cei doi președinți și pe colegii deputați. Cu siguranță, în acel moment, NOI, unioniștii basarabeni, dispuneam de toate mijloacele de convingere adecvate situației. Îmi dădeam seama totodată, că Moscova și Kievul ar fi recunoscut imediat independența ПМР (Приднестровская Молдавская Республика), declarată la Tiraspol, cu două zile mai înainte ca Chișinăul să fi votat independența Republicii Moldova. În consecință, Armata a 14-a ar fi blocat toate trecerile peste râul Nistru, devenit din nou frontieră cu România. Atât, și nimic mai mult. Căci, conform Rezoluției 148, SUA urma să recunoască reunificarea Republicii Moldova cu România.

Adevărul e că **Reunirea** cu Țara-mamă România nu a reprezentat niciodată o urgență pentru elita politică și clanurile mafioate din Republica Moldova. Totodată, nu putem rămâne la infinit dependenți de motivația schimbătoare a străinilor. Dacă Helmut Kohl ar fi ținut cont de părerile francezilor, britanicilor, americanilor, rușilor, am fi avut și în prezent două state germane... Am urmărit atent relatările mass-media despre acțiunile întreprinse în Republica Moldova de către președintele României Traian Băsescu și echipa sa. Speram că va reuși mai mult, fiind omul care nu a pierdut nici o bătălie politică, în comparație cu Mircea Druc – „un mare campion al pierderilor”, cum l-a numit talentatul jurnalist și poet Boris Vieru. Acum nu-mi rămâne decât să urmăresc pe Internet evoluția euro-optimistă a președintei Maia Sandu și a partidului PAS.

Cu toate eșecurile înregistrate, eu rămân așa cum am fost și până în prezent - un „unionist fanatic” (vorba rușilor/ucrainenilor). În percepția mea, **Unionismul** reprezintă: o enigmă istorică și lingvistică; memoria generațiilor de eroi români; calea noastră de la vis la realitate; un ansamblu de evocări și practici; un sistem de cugetare și meditație; un cod comportamental sui generis. **Unionismul**, fiind un fenomen panromânesc, nu are culoare politică, nu este conservator, liberal, comunist, fascist, de dreapta sau de stânga. **Unionismul** este un drept natural al

traco-geto-dacilor de **a fi** în spațiul lor ancestral: în Carpați, la Nistru, la Tisa, la Dunăre și la Marea Getică...

Pe zi ce trece românii, în ansamblu, se transformă într-o soluție suprasaturată de informații contradictorii. Parțial, și din această cauză, foarte mulți cetățeni, se arată tot mai defazați în privința **Reunirii**. Scepticii susțin că pe timpul „podurilor de flori” erau mulți români care voiau să ne unim, dar nu se putea. Însă, acum ne-am putea reunifica, dar sunt mai puțini doritori. Optimiștii, însă, ignoră faptul că „masele largi ale oamenilor muncii de la orașe și sate” (ideologemă ideocratică bolșevică) nu au obiective naționale strategice; că marea majoritate a românilor de pretutindeni operează cu fenomene de bâlci, cu sintagme precum „eu și revoluția” sau „să moară capra vecinului”. **Unionismul** este un ideal care nu ține cont de oligarhi, de interesele nașilor, finilor și cumetrilor, nici de acțiunile lor trecătoare.

Timp de 30 de ani nu am mai avut o conjunctură atât de favorabilă pentru **Reîntregirea Patriei**. Ne aflăm într-o situație similară cu cea din 1991, înainte de prăbușirea Imperiului sovietic. Spirala istoriei s-a întors. Deși Republica Moldova și România sunt expuse amenințărilor externe, calitatea resurselor umane se ameliorează treptat pe ambele maluri ale Prutului.

După un secol, există semne clare că ora astrală ar putea bate din nou. Reeditarea performanței din 1918 devine posibilă, deși scenariul ar putea avea o regie diferită. Important însă e rezultatul final – revenirea de jure și de facto a Statului Român în teritoriile sale, integrate în 1918 și răpite în '40. Realizarea acestui obiectiv strategic nu este misiunea multimilor, ci a unei minorități creative a Națiunii Române, care construiește **Reîntregirea** zi de zi, cu răbdare, credință și efort conjugat.

Dacă Bucureștiul nu elimină de facto consecințele pactului Stalin-Hitler, procesul destrămării României, început în iunie 1940, va continua, după modelul Iugoslaviei sau Ucrainei. În prezent, **Integrarea** celor două state românești constituie unicul **Proiect de Țară**. Obiectivul strategic – **Reîntregirea** – condiționează **imperativ categoric** mobilizarea totală a resurselor posibile și disponibile; mijloacele tactice determină întreaga activitate operativă în fiecare subsistem al Statului Național Unitar.